

Сумський державний університет (Україна)
Вільнюський університет (Литва)
Метропольний Університет Праги (Чехія)
Норвезький університет науки і техніки (Норвегія)
Ліванський міжнародний університет (Ліван)

Сумський
державний
університет

Norwegian University of
Science and Technology

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 22–24 листопада 2021 року)

Сумський державний університет

УДК 336.71(477)
П78

Редакційна колегія:

Лариса ГРИЦЕНКО, д.е.н., професорка,
(головний редактор);

Ігор РЕКУНЕНКО, д.е.н., професор;

Інна ТЮТЮНИК, д.е.н., доцентка;

Олена ПАХНЕНКО, к.е.н., доцентка;

Людмила РЯБУШКА, к.е.н., доцентка.

Рекомендовано вченою радою

Сумського державного університету

(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)

П78 Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 22–24 листопада 2021 року) / Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 182 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи» (м. Суми, 2021 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БіЕМ СумДУ, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ	6
<i>ANNA KURSOVA, SVITLANA TARASENKO, YURIY PETRUSHENKO.</i> CURRENT STATUS OF STATE FINANCIAL CONTROL OF UKRAINE AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT.....	6
<i>КУБАХ Т.Г.</i> УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ: ОСНОВНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ.....	9
<i>ЖУРАВКА О.С., БОСАК І.Л.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСНОВНИХ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СВІТІ.....	12
<i>КУБАХ Т.Г., ШЕНКАРЕНКО В.О.</i> ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	15
<i>LIUDMYLA RIABUSHKA, SVITLANA ZOLOTOVA.</i> MODERN PRACTICES OF PARTISIPATORY BUDGETS DIGITALIZATION.....	20
<i>МАКАРЕНКО М.І.</i> ГЛОБАЛЬНЕ ІНФЛЯЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПОСТКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ.....	24
<i>КУБАХ Т.Г., ЄФИМЕНКО А.Ю.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	28
<i>ДИХА М.В., ОРЛОВ В.В., ДЗЮБА В.В.</i> ДИСБАЛАНСИ У ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МАКРОПОКАЗНИКИ КРАЇНИ.....	31
<i>ЖУРАВКА О.С., САЙКО А.А.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРОСТРАХУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	36
<i>ЗАХАРКІН О.О., ЧУХНО Р.Ю., ІНШИНА Н.О.</i> СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА ЇЇ ЗМІСТОВНЕ НАПОВНЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ.....	39
СЕКЦІЯ 2. КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ	43
<i>LARYSA HRYTSENKO, LILIA DERKACH.</i> THE POSIBILITY OF EBIT AND EBITDA USE IN UKRAINIAN PRACTICE OF DETERMINING THE COMPANY EFFICIENCY.....	43
<i>ЗАХАРКІН О.О., ДАРЧЕНКО К.А., ВАСИЛЕНКО А.В.</i> СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО РОЛЬ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ.....	47
<i>ДЯТЛЕНКО С.В., БУРДЕНКО І.М.</i> ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВВЕДЕННЯ СИСТЕМИ ЗАОХОЧЕННЯ.....	51
<i>ЗАХАРКІНА Л. С., ДАРЧЕНКО К. А.</i> УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ: ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМ КРІ ТА ОКР.....	54

<i>МИРОШНИЧЕНКО О.В., КАТОРСЬКА І.В.</i> АУТСОРСИНГ ПІДПРИЄМСТВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	56
СЕКЦІЯ 3. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ.....	60
<i>КУБАХ Т. Г., ШАЛДА А. А.</i> ОЦІНКА КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	60
<i>Д'ЯКОНОВА І.І., СІНЯГОВСЬКИЙ Ю.В.</i> БАНКІВСЬКІ КРИЗИ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА НАСЛІДКИ.....	64
<i>ПАХНЕНКО О.М., ШАЛДА А.А.</i> PROXIMITY MARKETING В ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ.....	68
<i>АКОП'ЯН Д.Е.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА БАНКІВСЬКИЙ БІЗНЕС... ..	71
<i>ПІГУЛЬ Н. Г., ІВАНЧУК К. В.</i> АНАЛІЗ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ..	75
<i>ЛОР А. К.</i> АНАЛІЗ ДОСТАТНОСТІ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ДЕТЕРМІНУВАЛИ ЙОГО РІВЕНЬ.....	79
<i>МИНЕНКО С.В., ШТЕФАН А.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	82
<i>YULIA HUMENNA, INNA TIUTIUNYK, VIKTORIYA MOSKALENKO.</i> PROBLEMS AND PROSPECTS OF BANKING SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF DIGITIZATION.....	86
<i>ЛИТВИНЕНКО Д.Е., КРИКЛІЙ О. А.</i> РОЛЬ АУТСОРСИНГУ В ЗНИЖЕННІ ОПЕРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ..	90
<i>ПАВЛЕНКО Л.Д., КОЖУШКО І.О.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ НА ОСНОВІ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ РИЗИК-ФАКТОРІВ.....	94
<i>КРУХМАЛЬ О.В., ПОВОЗНЮК Ю. М.</i> ФРОД-МОНІТОРИНГ ЯК НАПРЯМОК УДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКУ.....	98
<i>КУБАХ Т. Г., КОЛОМІЄЦЬ П. Ю.</i> ДЖЕРЕЛА ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇХ НІВЕЛЮВАННЯ.....	101
<i>МОРДАНЬ Є.Ю., ДІДЕНКО К.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ДОХОДІВ/ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ.....	106
<i>ДЕХТЯР Н.А., МИНЕНКО С.В., КОЛЯДА В.О.</i> ФІНАНСОВА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ.....	110
<i>SVITLANA CHORNA.</i> ENSURING FINANCIAL SECURITY OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE.....	114
СЕКЦІЯ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН	117
<i>НОВИКОВА Д.А., СЕРПЕНІНОВА Ю.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	117

<i>КАСПЕРОВИЧ Ю.В.</i> РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	121
<i>ЛЮТА О.В., ЧЕРНЯВСЬКА А. О.</i> УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ: ЙОГО СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	125
<i>МІРОШНИЧЕНКО О.В., СЕРГІЄНКО Ю. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	130
<i>КРАВЧЕНКО О.В.</i> СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	134
<i>ЛИСЕНКО Д. В., КОТЕНКО Н. В.</i> ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ В УКРАЇНІ...	138
<i>БУРДЕНКО І.М., КОРОЛЬ А.С.</i> ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ БІХЕВІОРИСТИКИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ РОБОТИ БУХГАЛТЕРА.....	143
СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СИСТЕМІ.....	146
<i>КОБУШКО І. М., ГРИЦЕНКО К. Г., ГРИЦЕНКО А. К.</i> ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКУ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ ЛОГІКИ.....	146
<i>NATALIYA PINUL, YEVHENII PINUL.</i> ECONOMIC SECURITY OF THE STATE IN TERMS OF DIGITALIZATION.....	151
<i>ЛСОНОВ С.В., КОЙБІЧУК В.В., КОЧЕРЕЖЧЕНКО Р.Д.</i> РЕГУЛЯТОРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ТА КІБЕРЗАХИСТУ: ПЕРЕДОВІ ДОСВІДИ.....	154
<i>СЕМЕНОГ А. Ю.</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВИХ ФІНАНСІВ.....	158
<i>МУСІЯН Є. А., РЯБУШКА Л. Б.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ.....	162
СЕКЦІЯ 6. «ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ» В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	166
<i>ПАХНЕНКО О.М., РИБАЛЬЧЕНКО В.В.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОСТІ КРИПТОВАЛЮТ.....	166
<i>МИНЕНКО С.В., ШУБЕНКО М.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	170
<i>ЛІТВІНЕНКО А. В.</i> РОЗВИТОК «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	173
<i>ГРИЦЕНКО Л.Л., ТВЕРЕЗОВСЬКА О.І., ПАНАІТ М.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ.....	176
<i>ЧУМАК О.В., ГРИЦЕНКО Л.Л.</i> ЗАСТОСУВАННЯ «ЗЕЛЕНОВОГО» ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	179

PROBLEMS AND PROSPECTS OF BANKING SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF DIGITIZATION

*Yuliia Humenna, PhD, Senior Lecturer,
Inna Tiutiunyk, PhD, As. Prof,
Viktoriiia Moskalenko, student,
Sumy State University, Sumy*

The digital economy dates back to the mid-1990s. Launched at that time, mobile communications and the subsequent creation of the Internet contributed to the development of digitalization as a process of transition from physical to digital data. Such data can be copied, distributed, stored at no extra cost, duplicated, moved, expanded, searchable, analysed, edited and improved. The urgency of this topic is related with the transition to digitalization of banking institutions which are the key actors in the economic activity of the country. Banks play an important role in the functioning and development of the state payment system, they are key source of credit for many areas of business, and are safe and reliable keepers of funds.

The studies of many scientists are devoted to the investigation of the development and impact of digitalization of the economy on the banking system. However, the issues of digital transformation in the banking sector, in particular key barriers and ways to overcome them, remain insufficiently researched and systematized.

The National Bank of Ukraine together with the Ministry of Digital Transformation are working to develop and gradually implement the digitalization of the banking system in Ukraine. The main purpose of such institutions is to create the digital state. According to public authorities the main advantage of the digital state is the minimization of queues for certificates, copies of documents which in turn allows people not to waste their time and experience stress. That is, a person can do and design everything from a mobile phone or computer, regardless of location. The progress of the banking sector under the influence of digitalization

today is presented by many applications, application programming interfaces and artificial intelligence. Thus, the digitization process makes financial services simpler, more comfortable and more accessible to everyone.

Thanks to the digital economy in the new economic environment, the consumer takes the first position, so banks are restructuring internal processes and services within customer-oriented approach. Innovative technologies and digitalization have a significant impact on the intangible nature of banking. Nowadays, the Internet is the channel for simplifying and facilitating the use of innovations and providing of banking services. Among the innovative banking products today are: mobile banking, Internet banking, contactless payments, "Zone 24", electronic remainder, POS-terminal in retail outlets, self-service terminal.

Mobile banking gives the possibilities for consumers to find out the balance on the account, make payments, transfer funds, etc. The mobile phone has already replaced the plastic card as a means of payment. The examples of Internet banking are: money transfers between the same or different banks, replenishment of e-wallets, payment for services, taxes, fines, replenishment of mobile and Internet accounts, the ability to open a new account, deposit or loan. Contactless payments consider payments for goods via smartphones, watches, and tablets. Product "Zone 24" allows the customer to consult with a call center specialist, leave applications for services and more. The service "electronic remainder" works in the bank's cash desk and terminal. The rest of the funds are credited to the mobile account or card. POS-terminal in retail outlets give the possibilities to pay in the store by payment card or phone. Self-service terminal consider implementing of transactions through terminals that is much convenient for bank clients.

Despite the advantages of the digitalization process for the economy in general and the banking sector in particular, the process of transition to digital format has a number of disadvantages and problems, namely:

1. Low level of financial literacy and trust of the population. The rapid movement of globalization processes is complicating financial systems with new financial products and services for which our population is completely unprepared.

Low level of financial literacy leads to irrational spending of funds, as a result, there are debt obligations, inefficient investment of funds and the formation of pension savings. In 2019, the National Bank of Ukraine (NBU) took a step to increase financial literacy. The NBU has developed a "Financial Literacy Strategy of Ukraine" (The National Bank of Ukraine, 2019).

2. Distrust of the population. Due to the fact that most citizens have no idea about the financial market and investment opportunities, there is the distrust before various financial institutions.

3. Fraud as the consequence of low financial literacy.

4. Increasing in cyber-attacks and cybercrimes. The development of the digital economy has led to the emergence of cyberspace. At present, no sector of the economy can function fully without computer equipment and Internet communication. Such information space contains a variety of encrypted information about members of society, events and phenomena in it. Such information is quite valuable for hackers, so the number of cybercrimes directly depends on the development of digitalization.

5. Reducing the number of jobs. Due to the fact that there are non-cash payments and many banking transactions can be carried out in Internet banking, a large number of bank branches have closed that has led to the reduction in jobs for qualified professionals.

6. High competition between banks and FinTech (Financial technology) companies. Thanks to the process of data digitization, FinTech companies have emerged that create innovations. They make payments, provide personal loans, insurance, and financial consulting which are considered as the part of a comprehensive banking service. FinTech companies are competitors of the banks. Unlike banking institutions, FinTech companies are exempt from most legal restrictions, so they occupy a leading position.

7. Low level of innovation development. Currently, the banking sector is under the influence of the economic crisis, so the level of funding for innovative technologies, programs and services is low.

Analysing the above problems of banking digitalization considers the ways to solve them:

1. Develop programs for financial education in schools, develop a National Program for Financial Literacy, create a Financial Literacy Commission and a special Internet resource.

2. Adopt the Law "On protection of the rights of consumers of financial services", to form the Bureau for financial protection of consumers.

3. Develop and disseminate as much information as possible on recommendations on cyber security and fraud in newspapers, on TV, through advertising on the Internet, radio, etc. (2021).

4. Involve more young people in the profession of IT specialist.

5. In order to maintain the competitiveness of banks, it is necessary to carry out full digitalization of services.

6. Use artificial intelligence as often as possible. It will help reduce bank costs and improve the quality of services.

Thus, the development of the banking system is closely linked to the development of the country's economy and the development of financial relations in general. Although digitalization gets a lot of attention, it is still underdeveloped. Despite all the advantages of the digitization process, there are many problems. To solve them requires a number of measures that will primarily affect the economic development of society.

* The article was written within the project no. 0120U100473 entitled "Formation of Tools for the Ukrainian Economy Unshadowing Based on Causal Modeling of Interaction Trajectories of Financial Intermediaries".

References

1. The National Bank of Ukraine (2019). Financial Literacy Strategy: Version 1.0. Retrieved from: <https://bank.gov.ua/en/news/all/natsionalniy-bank-prezentuvav-bachennya-strategiyi-finansovoyi-gramotnosti> (12.11.2021).

2. Cyber security & fraud prevention learning guide (2021). Retrieved from: <https://cba.ca/fraud-prevention-101> (05.11.2021).